

Litaba

Tsa Lesotho

Khatiso ea 03

www.trc.org.ls

Mmesa 2018

MORAFO O BAKA MAHLOMOLA KAO

**Babelaelloa
lefung la
Mahao ka
banneng**

Leqhepheng la 5

**Lelapala
Qobete
le bolaoa ke
tlala**

Leqhepheng la 8

Litho tsa sesole sa Lesotho tse ileng tsa hlokofofatsa motebong oa sesole o Setibing le ho koalloa chankaneng e kholo ea Lesotho ea batho ba kotsi (Maximum Prison), ‘moho le ba ileng ba eba palehong Afrika Boroa, ba buselitsoe mosebetsing oa bona ‘me ba hlalosa ha ba le leetong la ho khutlisetsa bophelo ba bona moo esaleng bo ema teng nakong eo ba neng ba hlokofofatsa ke bo-mphato oa bona nakong ea bolaoli ba ea neng a le matleng ka nako eo Lt. General Tlali Kamoli.

Ba supa ha ba ntse ba leka ho khutlisa boitšepo ba bona ka tihabollo eo TRC e ntseng e ba etsetsa eona ka sepheo sa ho khutlisetsa maemo a bophelo ba bona setloaeling. Ka tlatsetso le thuso ea mokhatlo oa TRC litho tsena li bile li fuoe nyollo mosebetsing ekasitana le ho lefshoa lichelete tsa bona tse neng li sa lefshoe nakong eo ba ntseng ba le ka thoko ho tšebetso.

Nyeoe e neng ele khahlanong le bona eo ho eona ba neng ba qosoa ka ho tsohela bolaoli ba sesole matla le bokakailane, e ile ea qhaloa ke lekhotla la sesole kamor’a hore ho hlhelle e hloka bopaki.

Ha ba bolella TRC ka tšotlo eo ba ileng ba feta ho eona bare; “bane ba re beha lehloeng ha ba qeta moo ba re tšela ka metsi a batang, ebe ha ba qeta ba re siea moo bosiu kaofela. Ka linako tse ling ba re sutela likausi ka hanong bosiu kaofela hore re sitoe ho hema.” Tsena li builoe ke masole a neng a tšoeroe, nakong ea bolaoli ba Lt. General Tlali Kamoli.

Masole ana a ne a le 23 ‘me bare ba ile ba hlalosa hore bane ba tšoaretsoe hore ba batla ho liha Lt. General Kamoli bolaoling ba Sesole sa Lesotho le ho phethola Puso ea ka nako eo. Tšoaroe ea bona e qalile ka Motšeanong ho isa ho Phuptjane 2015.

Tlhalosong ea bona bare ba belaelloa ka mommori oa ho liea Kamoli ‘me motho ea ka sehloohong litabeng tsena bane ba hlalosa ha ele Lt. General Maaparankoe Mahao, eo a ileng a thunngoa le ho bolaoa ke basebetsi ‘moho le eena ka la 25 Phupu 2015.

Masole a neng a le litlamong kea boemo ba Brigadier, Colonel, Captain, Private, 2nd Lieutenant le Corporal, ‘me bongata ba bona ba ile ba hlaleloa chankaneng e kholo ea naha (Maximum Prison).

Bare nakong eo ba botsoang lipotso bane ba tlangoa matsoho le maoto ka liketane, ebe ba patoa mahlong, ‘me Setibing ene e le hona moo ba hlekefetsoang hona teng bohle bao ho neng ho thoe ba batla ho ketola bolaoli ba sesole ho kenyeletsa le ‘Muso oa ka nako eo oa Khokanya-Phiri o neng o eteletsoe pele ke Dr. Pakalitha Mosisili, o neng o bopiloe ka mekha a supileng.

Mofu Colonel Tefo Hashatsi o hlaloso ha e ne e le eena ea neng a tšoara masole ana a mang. Se neng se makatsa ke hore ba bang bane ba tšoaroe ke batho ba ka tlaase haholo ho bona tšebetso le ka maemo, ‘me haeba bane ba ba tšoara Maseru bane ba ba isa Setibing, moo baneng ba hlekefetsoa ka mekhoha e mengata a fapakaneng.

Bane ba re beha lehloeng ba qetella

.....ka hore tšela ka metsi a batang Setibing

Litho tsa sesole tse ileng tsa hlokofofatsa

Masole ana ha a hlalosa tse ling tsa liketso tseo ba neng ba li etsoa moo bare bane ba bolokoa ka hare ho ntlo e batang har’a mariha, ba rauoa ka lirifi, ba rohakoa bosiu le motšoare, ba kengoa ka hare ho letamo ebe ba ba beha lirifi melaleng, ba ba hlobolisa ebe ba ba beha holima ntho e hlabang ka liraong, ba boetse ba ba laella hore ba hlapele ka hara noka ebe nakong eo ba ntseng ba etsa joalo ba ba laella hore ba je sesepa, ba ba akhela ka hare ho letamo hape ba koetsoe mahlo. Ba tsoelapele ho ba siea holima qhoqhoane ba sa roaloa lieta ebe ba boetse hape ba ba qetisa matsatsi a mane ba sa fuoe lijo.

Ba boetse ba supa hore bane ba laeloa hore ba etseletse masole a mang hore ana le morero oa ho ketola Bookameli ba Sesole le ‘Muso.

Masole ana a neng a tšoeroe le ho hlokofofatsa ane a tseba hore na masole a ntseng a etsa liketso tsena ke bo mang, ‘me ba bang ba bona bane ba le maemong a tlaase haholo ka hare ho sesole.

“Ba neng ba bonahala ba ithlomme pele litabeng tsena tsa ho tšoara ba bang ene e le Hashatsi, Sechele, Moepi, Machai, Heqoa, Nyakane, Tšolele le Sebilo har’a ba bang,” baba qolla joalo ka mabitso.

Litaba tsena tse ka holimo line li buoa ke baneng ba tšoeroe e leng Makara, Zwakala, ‘Moleli le Fako.

Litaba tsena tsa ho tšoaroea ho batho ho ile ho qetella ho entse hore ho bolaoe Lt. General Maaparankoe Mahao, Police Constable Mokalekale Khetheng, Lisebo Tang, Sub Inspector Mokheseng Ramahlolo, Mohau

Qobete har’a ba bang.

Tse ling hape tse ileng tsa etsahala hamora’o ke lefu la eo e neng e se e le Molaoli oa Sesole sa Lesotho Lt. General Khoantle Montšomontšo ‘moho le Colonel Tefo Hashatsi le Brigadier Bulane Sechele bao le bona ba ileng ba bolaoa ke balebeli ba Lt. General Montšomontšo, kamor’a ho mothunyetsa lefu ka hare ho likantoro tsa hae tse Motebong oa Sesole Ha Ratjomose.

“Rene re botsoa hare tšoeroe hore na Mahao, Matobo, Ramoqopo, Matobakele le Matlali ba kae, empa ra sitoa ho araba kaha re ne resa tsebe.”

Banna bana ba neng ba siile malapa, ebile e le bona ba behang bohobe ba letsatsi le letsatsi tafoleng ba ile ba siisoa boikabello bona ba bona ba bile hape ba tingoa le lichelete tsa bona tsa khoeli le khoeli ke ‘Muso oa ka nako eo. Ntle le moo basali ba bona le bana ba ile ba lelekoa ka har’e ho lihaelo tsa sesole sa Lesotho ho ba neng ba filoe bolulo kamoo.

Balekane ba bona ba supile hore leha ho le joalo ha ba k’aba khathala matla leha bane ba lula ba le menyepetsi ka linako tsohle. Bare ba ile ba matha hoohele moo ba neng ba lumela hore ba ka thusoa hore litaba tsa banna ba bona li sebetsoe, haeba ba fumanoa ba ena le molato ba ahloloe, empa hone ho bonahala ba ntse ba hobella litlapeng, sello sa tsuonyana se sa hlomole phakoe.

Banna bana bane ba haneloa ho kopana le Babuelli ba bona, ba haneloa ho bona lingaka, ba hlekefetsoa, ba tinngoa lijo, ‘me tsena tsohle line li bonahala li se li ba amme haholo le

likelellong kaha ba malapa a bona bane ba se ba sena le chelete ea hore na ba ka ea bahloela joang le hoba lefella litšebeletso tsa bongaka ho kenyeletsoa le bona babuelli.

Leha ho le joale, ba boetse ba supa hore tlatsetso e kholo ene e tsoa ho Basotho kaha bane ba ema ka maoto ho thusetsa, le hoja seo bane ba se etsa ka letsoalo le leholo ‘me ba sa batle hore ba tsejoe kaha bane ba tseba hore litau li ka ba harola hang hang le ba malapa a bona.

“Re koatile haholo, empa ka lebaka la naha ea Lesotho le Basotho, re entse qeto ea hore re sek’e be ra ea moo LDF ho bonahalang e batla hore re lebe hona teng,” ho supa e mong oa mahlasipa.

“Ba ile ba ntlama ka liketane ba mpata mahlong ka lelapi le letšo ba beha katiba ea mariha hloohong eaka, ba nkhuha ka botona baka ba sebelisa ntho e bohale joaloka selepe ba nkotla, ba nkhumanya fatše ka ketane, ba nraba ba bile ba nlaela hore ke hlobole liaparo tsaka tsa mariha tse mofuthu. Ka nako eo ke ile ka sala ka sekipa le borikhoe ba ka hare ha ba nkakhela ka hare ho noka ke ntse ke tlamiloe ka liketane, ba nhatella hloohong eka ba batla ke tebe ka nokeng”.

“Fonane o ile a re ho nna Comrade batho bana ba tla o bolaea, ba batla Matlali hobane o ntse a bua le Chabalala eo e leng setho sa Sesole sa Lesotho ea sebetsang Ntlong ea Boemeli ba naha ea Lesotho Afrika Boroa e Pretoria”.

“Ba ile ba ntlhekefetsa ho fihlela ke itšenya, eaba ba ntaela hore ke hlape feela ke ntse keja sesepa seo ba neng

Lepolesa la mosali le khakhathoa le hlobolisitsoe ke bo-mphato oa lona

.....“bare ba tla nkhopotsa haeba ke lebetse”

Senior Inspector Lerato Motseki

Senior Inspector Lerato Motseki o ile a khakhathoa le ho bupetsoa ke basebetsi ‘moho le eena ba tseka hore o fane ka nomoro ea nyeoe ea Mofu Lipolelo Thabane eo eleng mofumahali oa tonakholo Dr. Motsoahae Thabane.

Motseki ha a hlalosa lita-

ba tsa hae ‘me o supile hore one a bitsoe ke Bookameli ba hae ba mobotsa hore na o tsebana joang le motho ea hlahang marang rang ea ipit-sang Nthathakane. O re o ile a hlalosa hore motho eo ha a motsebe ebile hase le motsoalle oa hae marang rang.

“Ke hopola hantle e ne e le

ka Phupu 2017 hoseng ke bitsoa ke eo e neng e le DCP Holomo Molibeli a mpoella hore o kopa ke be ke se ke thusana le batho ba eang litabeng tsa lefu la Mofu Thabane, empa ka makala hore na joale ke tlo thusana joang. Ke hopola hantle kene ke phathahane haholo ka litaba tsa ho pala-

ma lipere kaha ene e le ‘na ea okametseng lipalami ka nako eo, ‘me kene ke fihla hae ke khathetse haholo feela pele ke ea lapeng kene ke fapohele ofising,” a rialo Motseki.

“Ba ile ba mpitsa ke tsamaea le eo lebitso la hae e leng Lebajoa ra leba Ha Mabote, moo e itseng ha ke fihla ba boetse hape ba mpot-sa ka motho eane oa marang rang, ka boela ka hlalosa hore ha ke mo tsebe, ke moo ba ileng bare haeba ke lebetse hore na kene ke ntse ke fana ka nomoro eo ea nyeeo ho bo mang bona ba tla nkhopotsa.

“Litaba tsena ha ntse li etsahala bane ba mpolella hore ke bue ‘nete hobane bona hona le batho bao ba ba batlang, ba boela hape ba nthlalosetsa hore ho bonahala ke sebelisitse matla aka hampe a Ofisi ea Raliphatlatlatso, bona ba ea tseba hore na ho sebetsoa joang ka moo,” Motseki o tsoela-pele.

A re nakong eo a ntseng a hoaqisitsoe ka lipotso har’a mariha tsena tsohle line li etsahala nakong e ho lokisetsoang tlhomamiso ea Tonakholo Motsoahae Thabane ‘moho le mokete oa letsatsi la tsoalo la Rabasotho.

“Ha ke tla bona hore hona le taba e batloang ka la 31 Phupu 2017 ke ha ke letsetsoa ke bitsetsoa Ofising ea Babuelli Ntlo Kholo ea Sepole-sa sa Lesotho ‘me ka bolelloa hore ke tsamaee le Lebajoa re eo qetela litaba tsane tsa rona Motebong oa Ha Mabote. Ke fumane ele banna ba supileng ‘me mosali ele ‘Na feela ka har’a bona,” Motseki o tsoelapele.

A re ba ile ba mo hlobolisa holimo a sala ka sekitsoana sa ka hare le bothisi, ba mo tlama ka mahlalahlela ba motiisa, ba mo koaela ka polasitiki e metsi, ba qalella ho mokhakhatha. A re banna bana ba

supileng bane ba tsamaea ba mo otlala le limpa ba mofaselelitse matsoho ka morao setulong. O re ha tsena li ntse li etsahala o ne a itomme ka hanong hobane ane a sitoa ho hema ho tloha ka hora ea pele ho fihlela ho ea bone mantsi-boea ha ba qeta ba molokolla a khutlela mosebetsing.

Mapolesa a neng a nketsa lintho tsena ke Thamae, Mo-hoang, Chabalala, Seutloali, Lebajoa, Nkeane le Thejane.

O re litaba tsa hae esale li fella ha kaalo ‘me ha hona se entsoeng ka banna bao.

“Ke ile ka nka methati e lokelehang, ke ile ka bona ngaka, ka tsamaea tlhabolong ka boela ka bula nyeeo ka lekhotleng, eo nomoro ea eona e leng 79/07/2017, empa ho fihlela hona joale se ntse se khitlile lejoe. Ntle le moo mohlabolli o ile a mpha matsatsi a phomolo eaba hake fihla mosebetsing h’a ananeloe ke bookameli. Sefahleho saka sene se topile le ‘mele oaka o opa ke bile ke itomme ka hanong ‘me ke ntse kena le mesehlo ea lihanaboi mat-song,” Motseki o oa hlalosa.

Ho sale joalo Motseki o re nakong eo a ntseng a iko-ka ale hae o ile a fuoa lengolo le neng lere a hlalose hore na ke ka mabaka a feng Sepole-sa se ke keng sa mo behella ka thoko ho mosebetsi kaha ho bonahala a ntša makunutu a ofisi. O re o ile a le araba le ‘Muelli oa hae.

Ho fihlela hona joale naha ea Lesotho e bonahala e ntse e ithlomme pele litabeng tsa khatikelo ea litokelo tsa manthla tsa botho. Hangata batho ha ba ile ba bitsetsoa sepoleseng ba hlalosa ha ba khakhathiloe kapa hona ho bupetsoa, ba bang ba bona b’a be ba lahleheloe ke bophelo eleng seo ha se rorisoa Basotho ba se bitsang ka hore ke ho khathalla lipotsong.

Ngoanana esale a thunyetsoa lefu ke balebeli ba Kamoli

...litaba li ntse li teta ka makhotleng

Babelaelloa ba polao ea Lisebo Tang, ea ileng a thunyetsoa lefu haufi le lelapa la molaoli oa mehleng oa sesole sa Lesotho Leutenant General Tlali Kamoli Ha Leqele ka 2014, ba emetse nyeoe ea bona ba le ka banneng ha lipatlisiso khahlanong le bona li ntse li tsoela-pele.

Private Kopano Matsoso, Corporal Tjekane Sebolai le Private Selome Ratšiu, ba ne bale tšebetsong ea bolebeli lapeng la Kamoli ha ba tla hlasela Lisebo ea neng a le

ka koloing le mohlankana oa hae e neng e eme haufi le ha Kamoli. Boraro bona bo qosoa ka polao, teko ea polao le tšenyoe ea thepa, ‘me esale ba qetela ho hlaha ha khutšoanyane ka khotla ka Pherekhong 2018.

Ke hona ka selemo sa 2014 moo mathata a naha a ileng a qaleha teng kamor’a hore Motlotlehi ka keletso ea tona-kholo ea nako eo Dr. Motsoahe Thomas Thabane, a ngole lengolo le neng le leleka Lt. Gen. Tlali Kamoli ele molaoli oa sesole sa Lesotho.

Nakong eo a neng a hlalosetsa mokhatlo oa

Transffomation Resource Centre - TRC lintlha ka botlalo ka se ileng sa etsahala mohlamonene, ‘M’e oa Lisebo o supile ha morali oa hae ane a sebetsa lebenkeleng la Pick ‘n Pay eleng moo a ileng a leba mosebetsing hona letsatsing le tšoanang, le hore tebello ene ele hore otlala chaisa ka hora ea borobeli bosiu. A re Lisebo o ile a mo letsetsa a mo bolella hore a se notlele heke kaha a le tseleng e tlang hae, ‘me eena a re a etse bonnete ba hore otlala hae hang ntle le ho pota kae kapa kae kaha bane ba tlaotse ho robala kapele.

O re o ile a tsoha ka hora ea

bone hoseng ho ea sheba hore na e feela eo a fihlile, empa o ile a makala ha a fumana hore o ntse a eso fihle. O tsoetse pele ho supa hore Lisebo ona le ngoana oa moshanyana eleng moo a ileng a mo botsa hore na ‘M’e oa hae o fihlile ‘me eo le eena a supa ha a eso fihle hae. A supa hore o ile a nna a tsoela pele ho letsetsa mohala oa Lisebo leha ene esa arajoe empa hamorao ha letsatsi le ntse le phahama mohala oa hae o ile oa arajoa ke setho sa sesole sa Lesotho se ileng sa supa ha sele Makoanyane leho mobotsa hore na ke ena ‘M’e oa Lisebo.

O boetse a supa hore kamor’a hore a netefatse ho lesole lena hore ke eena ‘MaLisebo, o ile a bolelloa hore morali oa hae o sepetleleng sa sesole se hona Makoanyane kamor’a ho ameha kotsing ea koloi. A re o ile a mo botsa hore na o ntse a phela empa lesole leo le ile la eba sechele ho hlalosa.

A re hamorao ba ile ba mo botsa hore na o boemong ba hoka mobona eleng ha atla lumela kaha ane ase a ena le abuti oa hae, ‘me ho keneng ho bona ba ile ba fumana setopo sa hae se rapalletse fatše.

Li tsoelapele leqhepheng la 7

Sepolesa se nehelana ka monna a sena litho tse feletseng tsa ‘mele Koro-Koro

Litlaleho tsa tlhokofatso ea sechaba ke sepolesa li lula li ntse li iphe-ta-pheta, moo teng baahi ba eeng ba rabelloe ka melamu le lithunya, bapitikisoe sa mekotla mokurutlaneng, ba rahakoe ka lirifi hoo ba eeng ba qetelle ka nako e ‘ngoe ba lahlehetsoe ke bophelo, ha likhato tsa molao tsona li be-hiloe rifi ke benghali.

E mong oa batho ba ileng ba pitikisoe ke sepolesa sa Ha-Mofoka le ho bona ka mahlo ketsahalo ea ho thungoa hoa monna oa Koro-koro ke sepolesa, o khotse phalo motseng moo kamor’a ho fumana litšoso ho tsoa ho litho tseo a reng ke tsa sepolesa.

Monna enoa o bolela h’a phaphatheha ka lebaka la hore a latotse litaba tsa hore ba bang ba batho bao ba neng ba tsamaile le bona mohla monene ba nkha lefotha litabeng tsa lefu la eo a ileng a tholoe ese e le sebonoang, le hore a latole litaba tsa hore o bone ketsahalo ea ha sepolesa se thunya le ho bolaea lehlasisa lena le ileng la tholoe matsatsana kamor’a ketsahalo le rapalletse ka thoko ho tsela le bile le hloka likarolo tse ling hloohong.

Ba bang ba baahi ba re, ene ele ka Labohlano bekeng ha bane ba le leetong ho tloha Koro-Koro ho leba setsing sa poloko ea bafu sa Lesotho Funeral Services se motse moholo Maseru, ho ea lata setopo sa e mong oa baahi ea ileng a hlokahala kamor’a ho bolaoa ke ba bang ba litho tsa sechaba hona motseng o tsoanang.

Ba hlalosa ha ba ile ba kopana le litho tsa sepolesa tseleng eleng moo ba ileng ba sechoa ba bile ba sa bolelloa se batloang ho bona empa eaba sepolesa hase fumane letho.

Ba boetse ba supa hore ba ne ba palame likoloi tse tharo tse fapakaneng ka nako eo eleng moo ba ileng ba etsa qeto ea ho fetola tsela eo ba neng ba tsamaea ka eona,

E mong oa mahlasipa a Koro-Koro

empa e itse ha ba le tseleng eaba ba kopana le litho tsa sepolesa sa Ha Mofoka tse neng li entse thibella eleng moo hang hang li ileng tsa ba emisa le ho ba secha ka lereng ba batla batho bohle ba tsoang motseng oa Tholang.

E mong o hlalosa ka hore ba ile ba leba koloing eneng e emisitse ka thoko e laetse ba bang ba litho tsa sepolesa, tse neng li hlometse ka lithunya tse kholo le melamu.

Har’a tse ling tseo sepolesa se neng se li batla ho bonahetse ene ele likobo kaha libakeng tse ngata ka har’a naha ho bonahala sechaba sa Basotho se arohantsoe ke mebala ea tsona, ka lebaka la lihlopha tse peli tsa ‘mino oa famo tse sa shebeleng litaba ‘moho tse tsebahalang ka mabitso a SEAKHI le TERENCE. Ese ele lilemo tse ‘maloa lihlopha tsena li ameha lipolaong tsa batho, ‘me le liteko tsohle tseo ‘muso oa Lesotho o lekileng ho li etsa ho kopanya lihlopha tsena li thusitse kaha ho bonahala sehlopha ka seng se ikamahanya le mekha le makhotla a itseng a lipolotiki

‘me ba bona eka bokena-lipakeng ba ‘muso ke bo tla sekisetsa karolo e ‘ngoe ea lihlopha tse joalo.

E mong oa banna ba neng ba palame likoloi tsena ha li ne li emisoe ke sepolesa o supa hore one a palame setulong se ka morao ho sa moqhobi, eleng moo e itseng h’a leka ho theoha eaba lepolesa le neng lele pela hae le qalella ho mo otla ka molamu ‘mele ohle ntle le hloohong.

A re nakong eo ba ntseng ba otloa ba ile ba laeloa ho pitika ka har’a tsela, moo e itseng ha ba bang ba leka ho baleha eaba sepolesa se qalella ho thunya.

Are ba bang ho kenyeletsoa le ea ileng a bolaoa ba ile ba balehela leralleng kaha eena le ba bang ba ile ba sala le litho tseo tsa sepolesa, moo hamorao e mong oa setho sa sepolesa a ileng a laela e mong ho thunya eleng moo e mong oa bona a ileng a thungoa ka makhetho a mabeli.

O supile hore ba bang ka nako ena ba ne ba laetsoe hore ba nne ba tsoele pele ho pitika ha sepolesa se ntse se

tsoela pele hoba hloko fatsa ka melamu. A tsoela-pele ho supa hore hang hang mapolesa a ile a bokanela e mong oa bona ea neng a rapaletse fatše kamor’a ho thungoa ke moo ba ileng ba nka monyetla oa ho baleha ho leba malapeng a bona moo ba fihlileng ba ipata teng.

“Re belaela hore enoa ea ileng a thungoa ha re tla baleha o ne a keke a bolokoa moo masiu a mabeli kaha sepolesa sene se tseba hore setopo sa hae setla senyeha, ke kahoo re lumelang ha a ile a bolaoa hona hoseng hoo ho latelang letsatsi la liketsahalo tsena kaha nakong eo re neng re baleha o ne a shebahala a ntse a soballa. Ka tsebo ea rona motho ea hloka hetseng ‘mele oa hae hao sisinyehe, eleng se boelang se makatsa haholo hore tse ling tsa litho tsa ‘mele oa hae ho bonahetse li le sieo, tse kenyeletsang qoqotho, boko, mahlo le leleme ekasitana le lehata leo honeng ho bonahala le pshatlehile, eleng seo re belaelang sepolesa se se entse nakong eo ba neng ba leka ho ntša kulo eo ba ileng ba mo

thunya ka eona.”

O tsoetse pele hore; “Tlhaloso eo re ileng ra e fumana ho sepolesa ke ea hore eka nna eaba setopo sa hae se jeoe ke lintja, ‘me hare lumellane le sona kaha re lumela ha mapolesa ele bona babelaelloa lefung lena le hore ba entse sena kaha bane ba leka ho pata bopaki kamor’a hore ba mo thunye. Se utloisang bohloko le ho feta ke hore ebe lelapa la mofu le ile la haneloa hoba teng ha ho etsoa liteko tsa kamor’a lefu eleng se boetseng se re fa khoao. Monna enoa o bolaoa tjena a siea nkhono oa hae ea lilemo li mashome a robeli a motso o mong le lesea la hae le lilemo li peli.”

Ho sale joalo ho fihlela hajoale ha ho eso be le likhato tseo sepolesa sa Lesotho se li nkileng mabapi le bohle ba amehang liketsahalang tsena ekaba ho beha ba joalo kapele ho makhotla a molao, kaha pusong ea sechaba ka sechaba ele oona feela aka etsang qeto ebang mang kapa mang a se molato ho seo a belaeloang ka sona.

Mamphanya Mahao

Babelloa ba lefu la Mahao ka banneng

.....*Mali aka a tla pholosa naha ea Lesotho*

Lelapa la molaoli oa mehleng oa sesole sa Lesotho, Lieutenant General Maaparankoe Mahao, le ketekile letsatsi la sehopotso sa letsatsi la tsoalo la hae kaha ane a tl'abe a le lilemo li 50 haeba o ne a ntse a phela. Letsatsi lena le ketekiloe ka la 3 Hlakubele 2018 Mokema haufi le moo a ileng a bolaeloa teng ke litho tsa sesole sa Lesotho.

Lelapa le tsoelapele ho supa hore letla ema ka thata ho bona hore bohle babolai ba hae ba ema ka pele ho makhotla a molao 'me ba se ba lekile le mekutu ea hore ba bang ba bapolotiki ba esong ho hlahe ka pele ho makhotla ba hlahella le bona 'me molao o sebetse ka bona kaha ba ne ba le tsamaisong ea puso ka nako ea ho bolaoa hoa hae.

Haba hopola tsa mohla leru le letšo leba oelang ba hlalosa ha Mahao ane a fihla ho tsoa Botswana 'me ho khutleng hoa hae a fumana Lt. General Tlali Kamoli a se a kotsometse setulo sa bolaoli ba Sesole sa Lesotho ka nako eo puso e neng e etelletsoe pele ke Dr. Pakalitha Mosisili.

Ka nako eo ho ne ho ena le lesole le neng le ntse le le ka tlaase haholo ho Lt. General Mahao e leng Tefo Hashatsi, eo ka selemo sa 2014 a ileng a hloesetsoa boemong ba ho alosa lebotho le khethehileng la sesole (special force). Hashatsi o bile a bitsetsa litho tsa Special Force hore li tle kopanong e pot-

lakileng, ho ea ka litlaleho, moo a ileng a ba bolella hore o utloetse ka mehloli e tšepahalang hore Lt. General Tlali Kamoli a ka nna a theoloa boemong ba bolaoli ba sesole. A re haeba seo a se utluileng ke 'nete eena o ne a ba kopa hore ba loanele eo mong'a bona e leng Kamoli. Ha litaba tsena li ntse li etsahala Mahao o ile a utloela ka tsona 'me hang a botsa Hashatsi a ba a mo hlokomelisa hore a tsebe hore 'Muso o khethile ena (Mahao) hore ebe Molaoli oa Sesole sa Lesotho, 'me ha hona seo a ka mo etsang sona.

Litaba tsena le tse ling eka ke tsona tse neng li qetelle li nka bophelo ba Mahao 'me eaba qaleho ea tšotleho ea mofumahali oa hae 'Mamphanya, bana ba hae le lelapa, eo e ileng ea qetella e nametse ho litho tse ling tsa sesole 'me eaba ba etsoa 'mutla lintjeng.

Nakong eo Khokanyana Phiri e theolang Mahao setulong sa bolaoli, liqoso tse khahlanong le eena tse neng li le ka pele ho lekhotla la sesole li ile tsa boela tsa thakholoa. Ke nakong eona eo moo ho ileng hoa khinoa le meputso ea hae ke bolaoli ba sesole. Tlhokofatso ena e boetse e ile ea bonahala ka tlhaselo lapeng ha hae moo ho ileng hoa ameha thepa e ahang makoloi, ntlo le liphoofolo.

Ka la 25 Phuptjane 2015 Mahao one a le tseleng e tsoang lapeng habo Moke-ma eleng hona moo a ileng a thunngoa

aba a hlokahala hang.

Ha pale tsena tsa mokotatsie le phokojoe li ntse li etsahala hona le masole a neng a tšoeroe ebile ba ntse ba hlokoatsoa ho thoe ba tsamaea le Mahao ba batla ho bolaea ba bang ba baokameli ba sesole sa Lesotho.

Letsatsing la ho bolaoa hoa hae litho tsa sesole tse neng li le morerong ona li ile tsa nka mehala ea thekeng ea hae le bao a neng a tsamaea le bona, likhalase tsa mahlo le sethunya sa hae.

Tlhaloso ke hore mohla letsatsi leo la ho hlokahala hoa hae, masole a fihlile sebakeng seo ka makoloi a mararo eaba ba koala tsela ba nto qalella ho thunya Mahao, 'me ka nako eo o ne a ena le sethunya ho eena empa o ile a sitoa ho se sebelisa hore a itšireletse le bana bao ba hae bao a neng a ntse a tsamaea le bona.

O ile a oela setulong se ka lehlakoreng la mopalami eaba ba mo ntšetsa ka ntle ho koloi 'me ba mohulanya joalo ka ntja ba nt'o moakhela ka hare ho e 'ngoe ea likoloi tseo ba neng ba tsamaea ka tsona.

Ba bang ba ile ba sala le bana ha ba bang ba tsamaea ka setopo 'me ba qalella ho ba hloma lipotso. E itse ha ba qeta moo ba ba laela hore ba ka ea Mokema kapa Maseru hore ba eo bolella beng ka bona hore ba bolaile Mahao.

Beng ba liketso tsena ha ba k'aba ba tšoaroa ka nako eo 'me ha lelapa le ne

le botsa 'Muso o ne o fetola hore ba bo-tse Dr. Thabane.

Nakong ea ho patoa hoa Mahao lelapa le ile la rera hore 'muso o seke oa eba teng.

Nakong eo Lelapa la Mahao le neng le lokela hore le fuoe lichelete tsa hae ebile moreea-reea feela o neng o sena mong'a oona. Ene e se litsiane feela ho ne ho kenyeletsa le eona thepa eo ea hae, eo ba ileng ba ikhapela eona nakong eo ba mo fenethang.

Lt. General Maaparankoe Mahao ebile motho oa mohlolo haholo ka hare ho naha ea Lesotho, hoba batho ba bangata ba ne ba bua le eena hore a tsamaee le lelapa la hae, kaha a ntse a bona hore hona le masole a batlang ho felisa bophelo ba hae.

Karabo eo a neng a fana ka eona hangata ene ele hore "Ha hona moo ke eang, ke batla ho shoella ka hare ho naha ena ea Lesotho, 'me kena le tšepo e tehileng ea hore mali aka a tla pholosa naha ena".

'Muso oa 4x4 o etelletsoeng pele ke Dr. Thabane o sebelitse ka thata ho bona hore lelapa la Mahao le fumana litsiane tseo esaleng a sa lifumane tsa tšebetso ea hae ele molaoli oa mabotho.

Babelaelloa polaong ea hae le bona ba tjametsoe ke liqoso 'me ba emetse nyoe ba le ka banneng.

Morafo o baka mahlomola KAO

Baahi ba KAO ba se-boko ke tsamaiso ea Morafo oa KAO o tlas'a tsamaiso ea company ea Storm Mountain Diamond (SMD) 'me bare ho bohlokoa hore 'muso o laele hore o emisoe tšebetso ea ho rafa hang-hang. Sena se hlalelletse phuthehong ea morafo le sechaba kamor'a hore sechaba sa koale tsela e lebang morafong eleng se ileng sa qetella se entse hore e mong oa baahi a thunyetsoe lefu ke sepolesa sa Botha Bothe.

Tsena li etsahetse nakong ea boipelaetso ba baahi ba phelang haufi le morafo moo ho ileng ha eba le banna ba babeli ba ileng ba ntšoa likotsi tse mpe 'me ba amoheloa sepetlele Botha Bothe le ho fetisetsoa Queen 'Mamohato Memorial Hospital (Tšepong). Sechaba sa Lihloahloeng KAO se ne se ile sa koala tsela e lebang morafong ka sepheo sa ho qobella bookameli ba morafo ho tla tafoleng ea lipuisano ele ho arabela sello sa nako e telele ea sechaba.

Ho ea ka Mofumahali 'Manalane Molefi eo eleng Motlatsi oa Molula Setulo oa Komiti e hokahanyang Sechaba le Morafo, qaka ena e qalile hang kamor'a hore lipula tse matla li tšolohe moo seretse se ileng sa kena ka matlong a ba bang ba baahi 'me sa baqobella ka matlung.

Mofumahali Molefi ore o ile a fumana mohala mesong ea letsatsi la Sontaha ho tsoa ho e mong oa mahlatsipa. "Ke ile ka fumana mohala oa e mong oa batho ba neng ba angoe ke tlokotsi ena 'me hang ka letsetsa 'M'e 'Malehlohonolo Mojaki eleng ofisiri ea morafo e ikarabellang litabeng tsa tikoloho eaba o re otlo khutlela ho 'na," ke molefi eo a tekela TRC tsa mohla-monene.

Baahi ba Kao nakong ea boipelaetso

O tsoetse-pele ho supa hore kamor'a lihora tse 'maloa o ile a khutlela ho mofumahali Mojaki eo a ileng a supa hore o Maseru 'me o se a romelletse moifo o tsoang ka morafong ho ea pholosa batho bao. "Esale re lebella empa re sitiloe ho fumantšoa thuso e potlakileng ho fihlella kamor'a hora ea borobeli 'me ra bolelloa hore seo morafo oka se etsang ke ho romella lithakali (mechini ea tsela) tseka chekang liforo kamor'a matlo ao ele ho phallisa metsi le seretse seno," Molefi o tsoelapele.

O itse o lekile ka hohle-hohle ho bua le ba ikarabellang ka morafong 'me a teea-kalala kaha bohle bane ba supa hore ha hona seo baka se etsang kaha ea lokelang ho fana ka taelo e joalo ke Mofumahali Mojaki ea qetelletseng a supa hore tlhahiso ea komiti ea sechaba e

se hokahanyang le morafo ea hore batho ba fallisoe e keke ea etsahala hang-hang kaha ho nka nako ho ahela batho matlo.

O re khang ea hae (Molefi) le Mojaki e ne ele hore ho hlakile hore morero oa morafo ke hore ho be le batho ba lahleheloang ke bophelo ele hore morafo otle o bone bohlokoa ba ho fallisa batho ba joalo.

Litaba tsena tsa baahi bana Motlatsi oa molula setulo o hlalosa hore ke litaba tsa khale haholo kaha le monongoaha ho ile ha eba le e mong oa baahi ea ileng a khutla lintšing tsa lefu ele ha le eena ane a qabeletsoe ke lipula ka hare ho ntlo 'me a batla a oeloa ke ntlo holimo. Ho ea ka tlhaloso ea hae Molefi, Monghali Maoma Khama one a pholosoe ke sechaba sa KAO ka tlatsetso ea 'Musi oa Seter-eke sa Botha-Bothe ka ho mo

fallisa mohlang oo.

A re lithepa tsa bona li amehile haholo ke lipula tse tšolohag ka sekhahla kaha liphororo tsa metsi le seretse tse theohang thabeng e bakiloeng ke mobu oa morafo li kena ka matlung. "Tšabo ea rona ke hore le mafika a maholo a theohang thabeng mane atlo qhiboha 'me a rinye matlo a sechaba. Re kholisehile hore hoja ese ka Mofumahali 'Malehlohonolo Mojaki ea ileng a khelosa bookameli ba morafo, sechaba sa KAO se kaabe se sireletsehile 'me se sa etsa thibella ena e qetelletseng e baka lefu la Monghali Terene Pitae"

O re ho koala tsela ea morafo ho ile ha etsahala hape ka 2017 'me ketso eno e ile ea qobella morafo ho tla lipuisanong 'me litaba tsa boela setloaeling.

Morero ona oa sechaba

sa KAO oa ho koala tsela e lebang ka Morafong one o reretsoe ho qobella morafo ho tla ka tharollo litabeng tsa sello sa sechaba sa nako e telele moo morafo o hlahang ho etsa litšepiso tsa ho etsetsa sechaba sa moo lintlafatso empa li sa phethahale.

Ofisisiri ea Mokhatlo oa TRC e bileng moo KAO nakong ea boipelaetso bona ba sechaba Monghali Fako Fako o supile ha sechaba sene sesa bontše ntoa ea letho leha hotla qetella sepolesa sa Botha-Bothe se hlokofalitse banna ba babeli le ho boelaea a le mong Terene Pitae. "Sechaba sena se ne se sa loantše motho, empa se ne se koetse tsela ele o mong oa merero ea ho qobella morafo ho tla tafoleng ea lipuisano, le ho rarolla sello sa nako e telele sa sechaba sa moo KAO sa ho buseletsoa le ho fumantšoa melemo," ke monghali Fako eo.

Ho sale joalo, mookameli oa Morafo oa KAO Monghali Mohale Ralikiriki o amohe-tse hore ho na le moo morafo o sitiloeng ho arabela litlhoko tsa sechaba ka lebaka la khaello ea lichelete. "Morafo oa heso o ntse o leka ho arabela litlhoko tsa sechaba sena sa mona KAO empa re sitiloe ho fihlela tse ling kaha rena le khaello ea lichelete," a hlalosa joalo Ralikiriki.

A re leha hole joalo ba tli-lo sebetsa ka thata ho leka ho bona hore baahi ba tlokotsing ba ea fallisoa ele ho ba pholosa tlokotsing eo ba leng ho eona. "Re tlo leka ho bona hore rea ba fallisa le hoja e keke eaba ntho ea kapele kaha e hloka chelete e ngata haholo. Re kopa hore re mpe re fuoe nako ea likhoeli tse tharo ho fana ka karabo e hlakileng litabeng tsena ele hore kotle ke kopane le botsamaisa ba morafo ka kakaretso," acho joalo Ralikiriki phuthehong e neng e kopantse sechaba, morafo, lekala la merafo, sepolesa le mokhatlo oa TRC, e bileng mapatlelong a morafo KAO.

TRC e ntse e behile mae-mo leihlo KAO ho etsa bonnete ba hore Bookameli ba Morafo bo arabela litlhoko tsa Sechaba sa KAO le ho bona hore litokelo tsa bona lia hlompshoa.

ba nqobella ho seja, ka nako eo ke hlapela ka nokeng lehloa le khethehile, ho bile bo letse qhoaqhoane".

"Ke ile ka botsoa hore na ke hobaneng kene ke ilo bona Mahao, 'me bare na ke batla hore batho bano ba bolae Mokaloba na"?

"Ho tsoaroa hoa ka hone ho sa amane le ho keteloa hoa Molaoli oa Sesole kapa

hona 'Muso, kene ke le e mong ea neng a lebeli Dr. Thabane, joale Kamoli one a ile a mpotsa hore ke mo joetse metsamao ea eo Tona-kholo Dr. Thabane".

"Ha ke ntse ke le litlamong Maximum, Phaila le Hashatsi hangata ba ne ba rata hore chakela ka moo ba ntse ba boetse ba re hopotsa hore re tsoeroe, ke ne ke robala ke

fasitsoe ka liketane letsatsi le letsatsi".

"Phaila o ne a mpoelle hore haeba motho eo h'a ka hlola likhetho, a bua ka (Dr Thabane), re kabe re le bolaile kaofela hoa lona. Kene ke tseba a mang a masole a ntseng a ntlhekefetsa, bao hangata re kopanang le bona tseleng mona, bao hangata ba neng ba re bitsa marabele".

Litaba tsena ke tsa masole a mang a neng a le litlamong kaha bane ba qotsoa ka bo nngoe litabeng tsa bona.

Karolo ena ea masole a neng a le litlamong ane a ea khotla a ntse a fasitsoe ka liketane maotong le matsohong ha ba bang ba bona bane ba tlamolloa mahlong nakong eo ba neng ba kena ka khotla. Ntle le

moo ba bang ba bona bane ba hlaloesetsa 'Maseterata ha ba sitisoa ho noa litlhare tsa bona tsa letsatsi le letsatsi tsa li ARV, hoo taba eo e neng e ba thefula haholo.

Ha ba bang bona bane ba ea khotla ba ntse ba qhitsa mali, empa ha hona seo 'Muso oa ka nako eo o ileng oa se etsa.

Sepolesa sa Botha-Bothe

Lepolesa le bolaileng Terene ha le eso hlahe khotla

Le kajeno Sepolesa sa Botha-Bothe se ntse se eso fane ka tlaleho

ea hore na litho tsa sona tse neng li romeletsoe ke bookameli ho ea kena lipakeng ka la

8 Hlakola 2018, mokolokong oa boipelaetso ba baahi ba KAO, oo beng ba ona ba o

hlalosang one o reretsoe ho qobella morao ho arabela sello sa bona sa nako e telele sa ho buseletsoa molemo ke morao oa KAO o tlas'a tsa-maiso ea company ea Storm Mountain Diamond (SMD).

Ho tsa morao-rao, sepolesa ekasitana le bookameli ba morao se hlhelletse ka pel'a sechaba e le hona ho se khoba matšoafo le hore ba be le mamello kaha 'muso ha o tate le hore lipatlisiso mathateng a kang ana li ee li nke nako e teletsana. Ba morao le bona ba boletse ha ba ntse ba le litšepisong tsa bona lehoja ho bonahala baahi ba ka fela pelo, empa boakaretsi ba likeletso le ho tsoa ho mokhatlo oa TRC ke hore bohle ba behe pelo sekotlolong, ba li lese li hole 'moho, empa ebe bo-'mesa mohloane litaba li se lebisoe koana le koana hoa bapaloa ka sechaba.

Phuthehong e bileng hona morafong oa KAO kamor'a liketsahalo, Letona la Khoebo Mohlomphehi Tefo Mapesela, lebitsong la Letona la Merafo, o ile a fana ka taelo ho bookameli ba sepolesa sa Bothe-Bothe hore mapolesa a neng a le tšebetsong nakong ea tlhokofatso ea sechaba, e ileng ea lebisu polaong ea Monghali Terene Pitae, a behelloe ka thoko ho mosebetsi ha lipatlisiso tsa sepolesa li ntse li tsoela-pele. Leha hole joalo sepolesa ha se eso phethahatse taelo ena leha ele hore se ile sa bontša ho sena bothata tabeng eo.

"Mapolesa ana a amehang mona a lokeloa ho nkeloa likhato tse matla tsa khalemo 'me ke laela hore uena mookameli o hl'o ba behelle ka thoko ho mosebetsi hang-hang ha le ntse le etsa liphuphuto ka sepheo sa hore ba se kena-kenane le lipatlisiso tsa sepolesa. Ke boetse hape ke batla hore litlalehong tsa beke le beke tsa sepolesa sechaba se fumane tlaleho ka khatele-pele e seng e fihletsoe ke sepolesa ka litho tsena tse amehang mona," a hatella joalo Mapesela.

"Ha rena ho lumella se-

polesa ho hloko fatsa sechaba le hore ebe le 'musong ona oa rona liketso tsa liphiri li ntse li etsahala hobane 'muso ona hase oa babolai. Ha rena ho lumella hore ebe 4x4 etlo se'ngoa lebitso ke litlokotsebe tsa mapolesa tse ntseng li utloisisa hore li tla sireletsa melata ka hare ho naha ena ha li lokela hore ebe li sireletsa Basotho mobung oa bona," Mapesela o tsoela-pele.

Mapesela ore ke nako ea hore sepolesa se ikelelloe 'me se fetole tsela eo se ntseng se etsa lintho ka eona kaha ele tokelo ea sechaba ho tseka litokelo tsa sona haholo hobane o ikholisitse hore sechaba sa KAO se ne se sa loane.

Hangata moo ho nang le litho tsa sepolesa tse hloko-falitseng sechaba ho bonahala sepolesa ka bookameli ba sona bo le sechele ho nka likhato tsa molao khahlanong le litho tsa sona 'me moo ho nkoang likhato batho ba joalo ba tlosoa feela libakeng tseo ba ntseng ba sebetse ho tsona ho isoa metebong e literekeng tse ling tsa naha eleng se bolelang hore ba baleisoa molato.

Ho latela molao oa sepolesa o thehang setsi sa litlalebo tsa sechaba ka sepolesa (PCA) ke boikarabelo ba mookameli oa sepolesa ho nka likhato ka litho tsa sepolesa tse hloko-falitseng sechaba kamor'a hore eona PCA e etse lipatlisiso tsa eona le ho etsa tlaleho le likhothaletso ho Letona la sepolesa leo khabareng le tla fanang ka taelo ho mookameli oa sepolesa ho nka likhato ho latela tlaleho eo ae entseng kamor'a ho amohela likhothaletso. Leha hole joalo tlaleho ena ea PCA e akhang taelo ea Letona la sepolesa li ntse li supa matšoafo a ho hloka ponaletso kaha tlaleho e joalo e ntse eso fumantšoe mahlatsipa, bophatlalatsi kapa mekhatlo e ikemetseng leha ese ele karolo efe kapa efe ea sechaba.

"Ke ile ka sitoa ho ithiba ha ke fumana setopo sa morali oaka se beuo e moo, ka lla ha bohloko ha ke tleloa ke monahano oa hore hake sa tla mobona," hocho 'MaLisebo.

O supile hore kamorao ho tlhaselo le polao ena litho tsa sesole sa Lesotho li ile tsa nna tsa tsoela pele ho mo etela lapeng ha hae ba tlisitse lijo le litlhoko tse ling tsa lelapa. A re ba ileng ba mo etela hape

ke eena molaoli oa mehleng oa sesole Gen. Kamoli ekasitana le tonakholo eaka nako eo Dr. Motsoahae Thomas Thabane bao ka bobeli ba ileng ba supa ha ketsahalo ena ene ese maikemisetso empa ebile phoso e etsahetseng.

A re hamorao litho tsa sesole li ile tsa boela tsa mo etela le ho mo bolella ha ntlo eo a lulang ka hare ho eona ele nyenyane kahoo ba kopa ho mo ahela ntlo e 'ngoe

eleng moo a ileng a lumellana le sena.

O boetse a supa ha sesole se boetse se ile sa fana ka chelete e kaalo ka likete tse leshome tsa Maloti bakeng sa khomo le lijo tse neng li tla tla li sebelisoa lepatong la morali oa hae le hore kamorao ho lepatoto mora oa hae ea moholo le eena o ile a lahleheloa ke bophelo. A re hona selemong seo ka Tšitoe sesole se ile sa boela sa mo

etela leho mofa makholo a mahlano a Maloti.

Ho sale joalo o supile hore ho fihleng hoa litho tsa sesole o ile a li bolella hore mora oa morali oa hae o lokela ho ea sekolong selemong se hlhlamang, 'me bona ba itlama hore ba tla tšehetsa ngoana eo le ho supa hore ba ntse ba sebetse le litaba tseo 'me hang ha li fihla pheletsong ba tla khutlela ho eena. A re hamorao o ile a

bolelloa hore Kamoli ha esale molaoli oa sesole kahoo o ile a roala lieta ho le ba lekaleng la ntšetso pele ea sechaba ho ea kopa tšehetso bakeng sa ngoana kaha lithuso tsena tsa sesole li ne li sa tšepahale ebile li sa tle nako le nako.

O phethetse ka ho supa hore ho fihlela ha joale o ntse a eso fumane lithuso ho tsoa ho 'muso kamorao ho polao ena.

Sepolesa sa Lesotho le kajeno se ntse se eso nke khato ka litho tsa tsa sona tse ileng tsa hloko-fat-sa sechaba sa Vuka Mosotho le kamor’a hore setsi sa sepolesa se sebetsanang le lita-ba tsa litletlebo tsa sechaba ka sepolesa (PCA) se ntše tlaleho e khothaletsang Letona la sepolesa ho laela mookameli oa sepolesa Monghali Molahlehi Letsoepa ho nka likhato ka mapolesa a amehang tlhoko-fatsong eo ea sechaba.

Ho hloleha hona hoa mookameli oa sepolesa ho nka khato ka litho tsena ke sesupo sa hore bookameli ba sepolesa bo sireletsa litho tsa sona tse amehang litlolong tsa molao le khatike-long ea litokelo tsa sechaba le ho bontša ho nka lehlakore litabeng tsa litsekisano tsa borena ba Vuka-mosotho ‘me hona ha ho supe hore e feela sepolesa se sebetsa se ikamahantse le lepetjo la sona la Lepolesa, Mothusi, Motsoalle.

Vuka-mosotho ke motse o fumanehang lebatooeng la Malibamatsoeterekeng sa Leribe, ‘me khatikelo ea litekolo tsa mantlha tsa botho e qalile kamor’a taelo ea mookameli oa sepolesa Ha-Lejone, ea ileng a bolella liofisiri tse ling tsa sepolesa sa Pitseng, Kolonyama, le Hlotse ho hlasela baahi ba Vuka-mosotho.

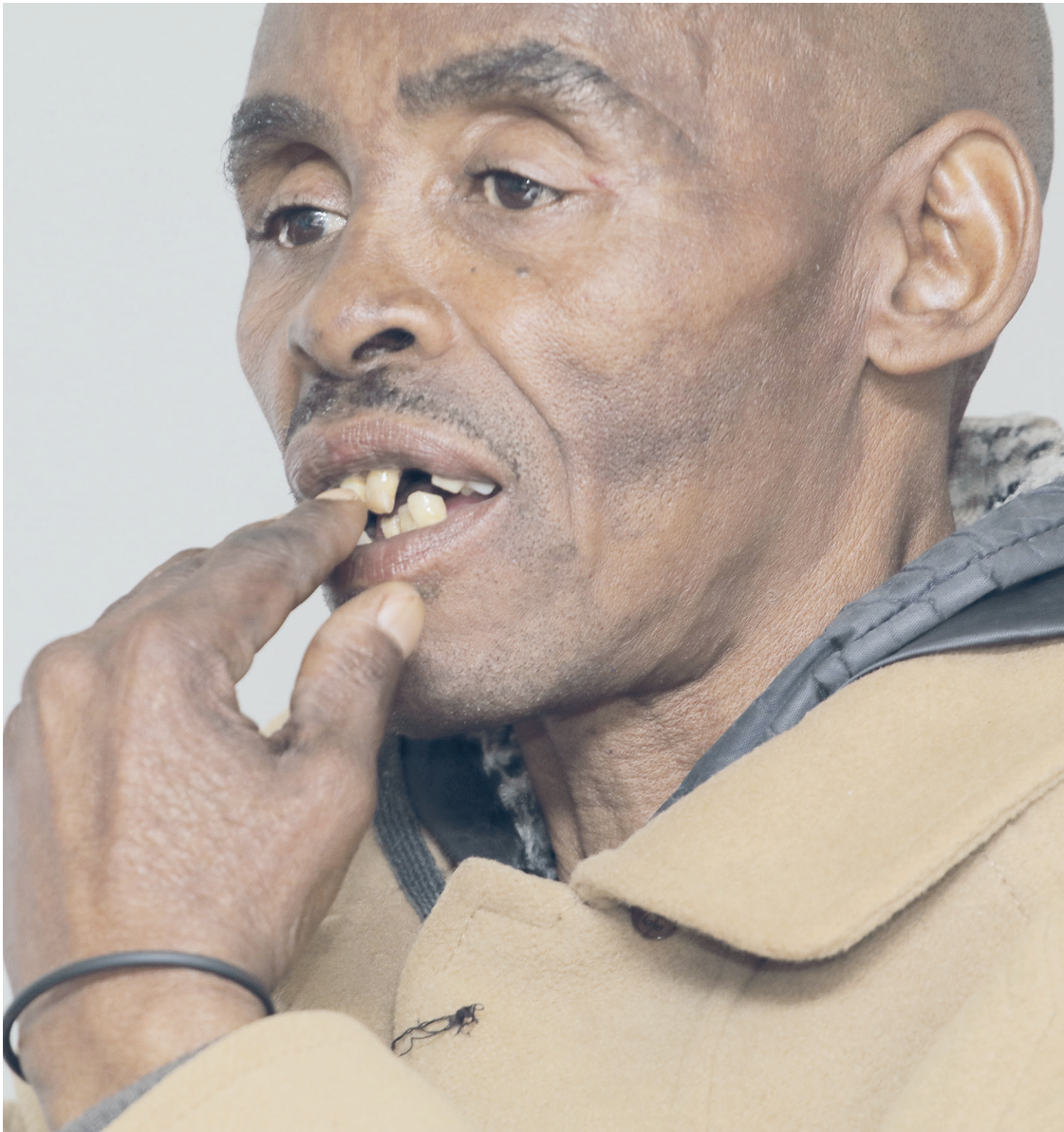
Mookameli oa sepolesa o ile a fana ka taelo ea hore ho ilo hlalhojoa babeisi a liphoofole le lithunya tse seng molaong malapeng a baahi ba Masueng le Kasakane ka hara motse oa Vukamosotho. Leha hole joalo, ho latela litlaleho tsa sechaba sa moo, se buileng le mokhatlo oa TRC, sepolesa se fihlile ka malungoa-lungoane ka ho kokota ka mokhoa osa thabiseng ‘me ba ba bolella hore ba tsoe ka matlung.

E mong oa mahlasipa a hloko-falitsoeng ho tsoa Vuka-mosotho h’a qoqa pale ea hae ho TRC o supile hore ho fihleng hoa sepolesa ka hara motse, ba ile ba botsa hore na ba kae batho bane ba loan-tsang sepolesa le morena oa sebaka kaha ba tšile ho tla ba kenya tseleng.

O re kamor’a ho ntšoa ka matlung a bona, sepolesa ha se aka sa botsa baahi ka mangolo a liphoofole tsa bona le ka lithunya tse seng molaong, empa ba ile ba ba laela ho pitika leho ba khakhatha hoo ba bang ba bona ba ileng ba tsoa likotsi tse entseng hore ebe ba bang ba na le bokooa.

A re ena ke e mong oa baetapele ka har’a motse, ebile e boetse hape ke karolo ea komiti ea thibelo ea botlokotsebe motseng moo, e tloaelehileng ka hore ke mahokela, ‘me e meng ea mesebetsi ea hae ke ho thibela litlolo

Mahlatsipa a Vuka Mosotho a ntse a eso abeloe toka

E mong oa baahi ba Vuka-Mosotho

tsa molao, empa se makatsang ke hore le eena e bile lehlasipa la tlhokofatso eo ea sepolesa.

A re ka lebaka leo o hloko-fallelitsoe ntho eo asa e tse-beng, eo le kajeno a ntseng a ipotsa na o ne a tsekisoang ke sepolesa, kahoo sena se mo-utloisa bohloko kaha mosebetsi oa bona joaloka mahokela ele ho thusa sepolesa ho thibela litlolo tsa molao metseng.

A re eena ke morekisi oa linku Pitseng, ‘me o ile a hloko-fatsoa ka tsela e hlolang letsatsing leo ‘me sesupo sa tlhokofatso ea hae ke sesene seo aseng a na le sona ka hanong kaha ka nako eo ea ketsahalo Mapolesa ane a moshape hore a be atsoe leino. A supa hore Mapolesa a ile a qalella ka hoba otlala ka likoto le melamu le ho ba raha ka lirifi ekasitana le hoba otlala ka bo-kamorao ba lithunya tse kholo tseo ba neng ba li nkile.

O boetse a supa hore hamorao ba ile ba balaela ho bina lipina tsa lebollong tseo ba neng ba sa phuthuloha ho li bina ho latela litloaello tsa Basotho.

“Hase patuoe hore lipina tsa lebollong li ka binoa feela

le batho ba tsoang teng kaha ele moetlo. Leha hole joalo, ka lebaka la tlhokofatso ea sepolesa re ile ra li bina mol-emong oa bophelo ba rona,” a rialo.

Ho sale joalo e mong oa mahlasipa o supile hore ka la 23 Phupu 2014 horeng ea bone hoseng, sepolesa se hlometseng se ile sa fihla motseng oa habo sa nto tsoa baahi leho qalella ho batla lithunya tse seng molaong le liphoofole tse utsuoeng. A re ba fihlile lapeng ha hae ba nto kokota, ‘me h’a leka ho bula o ile a makala ha lepolesa lemo supa ka sethunya hloohong, eaba le batla sethunya eleng moo a ileng a mo bolella hore ha ana sona. O supile ha bane ba na le lethathamo la mabitso a batho ba neng ba ba batla ‘me ha morao o ile a hlokomela hore morena oa motse le eena o teng lenaneng la mabitso a neng a tsoeroe ke sona Sepolesa.

Har’a masisa-pelo ao baahi ba a hlalositse ba re nakong ea tlhokofatso ena, ba bang ba bona ba ile ba ntšoa likotsi empa eaba khabareng sepolesa se ba thibela ho nka mangolo a ngaka ntle le motho ea

bitsoang Kamohelo ea neng a robe hile maoto le sephaka.

Ho ea ka tlhaloso ea bona mabaka a mang a entseng hore ba bang ba bona ba se fumane liforomo tsa bongaka ho ea ka sepolesa ke hobane liforomo tseo li ne li fokola ka palo ‘me bane ba keke ba lifumantšoa kaofela ‘me ba ikeletsa ho ea li nka Sepoleseng sa Hlotse

“Re ne re hloka chelete ea ho ea Hlotse ‘me re sa atlehe leho tsamaea ka lebaka la ‘mele o bohloko joale ho kopana le bohloko ba sebaka. Empa leha hole joalo Mookameli oa sepolesa sa Hlotse o ile a epa pitso a nto tla le liforomo tseo tsangakeng hore bohle ba amehileng ba li tlatse,” Tšepo o oa hlalosa.

A re hamorao, ba ile ba babolella hore ba tla bafa liforomo tsa ngaka ha feela ba ka ba joetsa lebitso la moahi ea ileng a hlaba setho sa sepolesa ka lerumo. O tsoetse-pele hore kaha ba ne ba sa tsebe batho ba joalo ke ka hona ba sa atlehang ho nka liforomo tseo ntle le hore ba ne ba nahana hore ba ka fumana thuso ho tsoa ho sepolesa haholo hobane maqeba a bona a

ne a se a folile.

Tšepo o itse liofisiri tsa sepolesa tseo ba ka li supang tse neng li hlometse ka lithunya li ile tsa fihla bosiung boo ba nto shapa baahi le bana le bakuli bao a reng ba bang ba bona bane ba kula haholo kaha ba ne ba enoa litlhare tse thethefatsang bohloko ba kokoanahloko ea HIV, ‘me ke moo baahi ba ileng ba tsoa taolong ba nto otlala sepolesa ka majoe.

“Khopolong eaka haho le ea mong oa baahi ea ileng a hlaba lepolesa ka lerumo, re le baahi re nahana litho tsa sepolesa li buisitsoe sena ke tšoabo le hore se makatsang ke hore na lepolesa le joalo leka be ntse le phela?” Tšepo o’a hlalosa.

A re sena ba ithutile hore ke tatelliso ea tlhakahalo ea botsitso le litlhokofaso tse ileng tsa etsahala kamor’a hore morena oa bona a bolaoe ka 2014.

“Sepolesa se ne se re qosa ka ho se iponahatse lipitsong empa se makatsang mona ke hore ke boikarabello ba morena oa rona ho nka likhato tabeng e joalo”.

Tšepo o itse mookameli oa mehleng a sepolesa Monghali Molahlehi Letsoepa eo ka nako eo e neng ele mookameli oa sepolesa seterekeng seo ene ele ‘melaelloa oa sehloho liketsong tsena kaha eena Letsoepa a ile a re ho bona “leka itoanela khahlanong le lintja tsaka ha nka li romella moo ho lona?”

Tlhokofatso ea sepolesa ho baahi ene e nyarosa hoo letona ofising ea tonakholo ka nako eo a ileng a lokela ho khalema sepolesa, ‘me sepolesa se ile sa fihla bosiu hotla ba ts’oara kantle leho fana ka boitsebiso, empa ‘nete e teng ke hore ka kotloloho mathata a Vuka-mosotho ke litaba tsa borena. Ho eaka litlaleho tsa baahi Sepolesa se ile sa bolaea morena oa bona kaha ba ne ba batla hobe le motho ea kenang lieteng tsa hae eo sechaba sa moo se sa mo tse-beng, ‘me bare ho tloha mohlang oo baneng ba hana ho ananela sena ebile ha motse oa bona o sesa ka hara mathata ho fihlela haa joale.

“Re lekile ho loanela toka nako e fetang selemo empa haho oa ba nko ho tsoa lamina ho fihlela le leholimo”

Lelapa la Qobete le bolaoa ke tlala

Mamohau Qobete

*...Litšepiso tsa
sesole esale
li nyamela
kamor'a lepato*

Lelapa la Monghali Mohau Qobete ea ileng a thunngoa le ho bolaoa ke sesole sa Lesotho nakong eo masole a thunyanang haufi le Ntlo ea Borena bo bohola le ntlo-khola ea Lekala la Thuto, lere hona joale ba kolla ntsi hanong kaha Qobete ene ele eena ea behang bohobe ba letsatsi le letsatsi tafoleng.

Leha ho le joale Sesole sa Lesotho

sene se tšepisitse hore se tla hlokomela lelapa ho kenyeletsa le mor'a oa mofu ea neng a le lilemo li robong ka nako eo, hore a kene sekolo hantle, empa litaba tseo li bonahala e le tšomo ea maobane.

Ha a bua ka mor'a oa hae, Nkhono 'Mamohau Qobete o hlalositse ha mora oa hae ane ale lilemo li 37 ha a thunngoa ke sesole sa Lesotho ka 2015.

“Mantsibueeng a letsatsi leo ke ile ka leka ho mo letsetsa empa mohala oa hae o ne o sa arajoe. Ke hopola hantle hore ene e le ka hora ea botšelela (06:00) ‘me kene ke mametse litaba ho se seng sa liea-le-moea, ha ke utloa hore ho bile le ho thunyanoa lipakeng tsa Ntlo ea Botlotlehi le Lekaleng la Thuto moo mor'aka a neng a le hona teng ka nako eo,” ho rialo Qobete.

O re hoseng hoa letsatsi le hlahlamang ho fihlile litho tse ling tsa lelapa li sehlabetse hloohong ‘me o ile a potlakela ho bona eleng moo ha a fihla ba ileng ba mbolella hore masole a thuntse le ho bolaea Mohau.

“Ke ile ka hloka matla kaba ka akheha hang hang,” ke eena eo.

O boletse hore letsatsi ka mor'a moo ho ile hoa fihla basebetsi ‘moho le mora oa hae ‘me ho tloheng hoa bona hoa fihla Sesole sa Lesotho se ileng sa hlalosa hore ebile phoso e khola hore ebe Qobete o qetelletse a thuntsoe, ‘me ba kopa tšoarelo ka ketsahalo eo.

“Ba ile ba tla hape letsatsing le hlahlang moo ha ba fihla ba fihlileng le pampiri chelete ea boleng ba likete tse leshome (M10,000) hore ke reke lekese le khomo tse tlang ho boloka mor'aka. Kamorao ho matsatsana ho bile hoa fihla masole a neng a hlalosa hore ke lingaka tse tšilo re hloela le hore ba romiloe ke beng ba bona hore batlo refa litlhare,” ho cho Qobete.

O re kamor'a moo Dr. Motsoahae Thabane le Monghali Tšolo Temeki ba ile ba fihla ba isitse matšelisole ‘me sesole le sona se isitse phoofo ea papa ea 25kg le mokotlana oa cabbage.

“Ka letsatsi la lepato lesole le bitsoang Phaila le ile la hlalosa ha mofu a bolailoe ke ferene kulo, empa mohloloane oa mofu a latola litaba tseo. A bolella batho ba neng ba le moo hore seo Phaila a se buang hase ‘nete hobane o ne a le teng nakong eo ho neng ho etsoa liteko tsa kamor'a lefu. A hlalosa hore eo ngoan'abo o ne a na le likulo tse 24 ‘meleng oa hae, ‘me hase ‘nete hore o bolailoe ke ferene kulo,” a bolela joalo.

O re esale kamor'a lepato Sesole se ina sebono metsing, athe litšepiso tsa bona tsona li ile tsa fetoha toro feela.

“Ho fihlela hona joale re ntse re thusoa ke Bookameli ba Seea-le-moea sa Harvest hore se ise setloholo saka sekolong. Ba mo rekela le seaparo le ho lefa chelete ea sekolo. Re boetse re thusoa ke o mong oa Mekhatlo ea kereke e k'hatholike ka phoofo khoeli le khoeli,” Qobete o oa hlalosa.

Ke hona ketsahalang eo hape moo ho ileng hoa ameha masole a mararo a ileng a ba a isoa sepetelele Afrika Boroa.

Mohlolohali oa Ramahloko o pheta masisa-pelo a lefu la molekane oa hae

Lekhotla le phahameng le re li-patlisiso tsa sepolesa nyeoeng ea Sub-Inspector Mokheseng Ramahloko li se phethetsoe ‘me tebello ke hore babelaelloa ba hlahe ka pele ho lona ka ‘Mesa 2018 ele ho ea fana ka letsatsi la ho mameloa hoa eona le hore e abeloe moahloli.

Lieutenant General Tlali Kamoli, Captain Litekanyo Nyakane (38), Lance Corporal Ntsane Motloheloa (34) le Lance Corporal Leutsoa Motsieloa (31) ba tjametsoe ke qoso ea ho bolaea Ramahloko ‘me ba se ba ile ba hlaha ha khutšoanyane ka pele ho lekhotla le phahameng ka la 15 Hlakubele 2018. Bone bona bo emetse nyeoe ba le ka banneng.

Molekane oa Sub-Inspector Mokheseng Ramahloko o hlalosa hore molekane oa hae o ne a le mosebetsing nakong eo sesole se hlaselang metebo ea sepolesa sa Lesotho. O re Lesotho le ne le hloname lihoreng tsa hoseng hoa la 30 Phato, 2014 kamor’a hore Sesole sa Lesotho se hlasele metebo ea sepolesa.

Hoe a ka litlaleho eka masole a ne a re a batla tse ling tsa libetsa tseo ba ileng ba hlalosa ha li ne li ilo tlosoa matsohong a sepolesa kaha sene se rerile ho li fa litlokotsebe tsa manasi le matoala ho ea hlasela macongress.

Masole ana a ile a khakhatha litho tse ling tsa sepolesa tse neng ele tsa lebotho le khethehileng (Police Special Operation Unit/ SOU) tse neng li le tšebetsong bosiung boo. Ke nakong eo Sub-Inspector Ramahloko le eena a ileng a khakhathoa aba a bolaoa ke sona sesole. A re ha ba qeta ho mo bolaea ba ile ba laela basebetsi ‘moho le eena hore ba nke setopo sa hae ho se isa koloing moo ba fihlileng ba se akhela ka morao.

“E mong Mofumahali Pulane o ile a hlalosa hore o utloetse hore masole a tšoare mapolesa a mang e bile ba bang ba bona ba ba amohile mehala ke lebaka lena oo oa molekane oaka o sa arabeloeng,” ho bolela Ramahloko.

“Ha mora’o mohaisane oaka o ile a tla lapeng a se a ena le Monghali Janki le molekane oa hae le Monghali Motebang, ha ke ba sheba ke ile ka hlokomela hore hona le seo ba se tsebang empa ho tla lapeng hoa bona ha ho k’aba hoa ‘makatsa, ke ile ka nahana hore batlo sheba na litaba tse neng li lokela ho etsahala mafelong a beke eo li ha kae, empa moahisane eena likhapha tsona tsa sitoa ho thibeha. E mong oa bona a nt’o mpotsa hore na nka etsa joang ha nka utloa ho thoe molekane oaka ke e mong oa ba thuntsoeng. Ke ile ka utloa e le potso ea mohlolo empa ka ba bolella

Molekane oa Sub-Inspector Mokheseng Ramahloko

hore seno se ke se etsahale joang kapa joang. O ile a lula fatše moahisane a lla a mpoella hore molekane oaka o bo-lailoe.

Ke ile ka leka ho hana ke ba bolella hore o ne a se Ha Mabote, o ne a le Charge office,” a rialo Ramahloko.

A re nakong eo a ntseng a bua le moahisane oa hae, moholoane oa molekane oa hae o ile a kena. “Ke ile ka mobala hore lintho ha li hantle ha ke sheba sefahleho sa hae, le eena a qalella ho lla, ha ke mo botsa hore na hantle ho etsahalang le eena o ile a hlalosa hore molekane oaka o thuntsoe ebile ke mofu,” a hlalosa joalo.

O re ba ile ba boloka molekane oa hae, tšepo ea hae e kholo e ntse e le hore toka e tla phethoa ka bao ba ileng ba etsa liketso tsena tse sooto.

“Esale molekane oaka a hlokahalla ke kopana le lintho tse ngata tse bohloko haholo, ea pele kene ke sa hlompheuo hobane ke le motho oa mosali.

Seo ke ithutileng sona ke hore ka hare ho naha ena basali ba bangata ba hloakang banna ha ba hlompshoe, seo hape ke ithutileng sona ke hore le katamelo ea batho ese e fapana le pele ha molekane oaka a ntse a phela.

Ho fihlela hona joale ha hona seo

ke se fumaneng ho tsoa Sepoleseng. Ene e le hona ho tšoarolang sehopotso sa lefu la hae ka la Peli Loetse (September) 2017,” a bolela joalo.

Mohla letsatsi leo la ho fenethoa hoa Sub-Inspector Mokheseng Ramahloko ho bile le thepa e ileng ea ikhapeloa ke sesole e akhang har’a tse ling lithunya le seaparo sa Sepolesa sa Lesotho.

Leha ho le joalo lithunya tsena tse ileng tsa haptjoa ke sesole sa Lesotho li ile tsa nehelanoa ho sepolesa ke bolaoli bo bocha ba sesole ka la 15 Hlakubele 2018 leha ele hore li khutla tjena li se li se kaofeela.

Liofisiri tse 'ne tsa Sepolesa li nkha lefotha lefung la Khetheng

Ke bonyane liofisiri tse 'ne tsa Sepolesa sa Lesotho tse hlahileng ka pele ho lekhotla le phahameng la Lesotho ka pel'a Moahloli 'Maseshophe Hlajoane ka la 19 Tlhakubele 2018 li qosoa ka pelaello ea ho bolaea e mong Police Constable Mokalekale Khetheng ka 2016.

Senior Sup. Thabo Tšukulu, Senior Inspector Mabitle Matona, Sub-Inspector Haleokoe Taasoane le Inspector Mothibeli Mofolo ba ntse ba le litlamong moo teng ba emetseng nyeoe ea bona, 'me tsebello ke hore lekhotla le tla fana ka letsatsi la ho mameloa ha nyeoe ea bona ka la 13 'Mesa 2018.

Ba bang bapolotiki ba bileng teng pusong e fetileng ba kenyelletsang letona la mehleng la tsa tšireletso Monghali Tšeliso Mokhosi ba hlahella letotong la baqosua nyeoeng ena.

Nyeoe ea Lepolesa Makalekale Khetheng ke e 'ngoe ea tse sibollotseng bokhopo le litšotlo tseo sepolesa se ka behang mahlatsipa holim'a tsona le hore leha bao ba se ba felletsoe ke bophelo ho ka boela ha itsoelloa pele ho sotla beng ka bafu ba joalo ka hore litopo tsa bona li ka qetella li nyamelle-tse ruri ho sa tsebahalleng hore ebe ho ne ho etsahaleng ka mahlatsipa a joalo.

E ne ebe semaka se seholo ha setopo sa Khetheng se epolloa mabitleng a ka Lepereng, ea boela ea bakela ba bangata molikoalikoane oa hore na ebe lihlooho tsa mofuta ona ke tse ka etsoang ho Mosotho e mong, haholo-holo ke litho tsa sepolesa tse lebelletsoeng ho sireletsa maphelo ekasitana le molao?

Moholoane oa setho sena sa mehleng sa sepolesa sa Lesotho se ileng sa fenethoa ke bo-mphato'ae tšebet-song, mongali Thabiso Khetheng, o re Mokalekale o ne a ile a mo bolella hore kharebe ea hae e morerong oa homo romella litho tsa mautloela homo sala morao eleng moo ka morao ho sena a

ileng a romelloa motebong oa sepolesa o Mokhotlong moo a qetileng feela libeke tse tharo.

Khetheng o ile a nyamela lipakeng tsa Tlhakubele selemong sa 2016 kamor'a hore a tsoaroe ke ba bang ba litho tsa sepolesa moketeng Tsikoane moo a ileng a lebisoa motebong oa sepolesa o Hlotse eleng moo a nyamelletseng teng ho tloha ka nako eo ho ea ka bopaki bo ileng ba tekoe ke e mong oa liofisiri tse neng li laetsoe ho ea motšoara ka letsatsi leo kapela lekhotla le phahameng, Police Woman Constable Mabohlakoa Makotoko. Makotoko o ile a teka bopaki bona kapel'a lekhotla kamor'a hore lelapa la Khetheng le hlahlele nyeoe lekhotleng le phahameng ka la 18 Phupu 2016 moo le neng le batla lekhotla ho laela baikarabelli nyeoeng eo ba neng ba kenyetsa sepolesa sa Lesotho ho nehelana ka Khetheng ka pela lekhotla a phela kapa a shoele.

Leha hole joalo sepolesa se ile sa supa ha Khetheng a ile a tloha sepoleseng sa Hlotse ntle le tumello ea litho tsa sepolesa tse neng li le moo ntle leho hlalosa moo aneng a leba teng eleng se ileng sa qheleloa thoko ke litho tsa lelapa ka le reng mapolesa ke ona a lokelang ho tseba se etsahetseng kaha ane ale matsohong a bona.

Ho sale joalo ka morao ho nako eka holimo ho selemo setopo sa Khetheng se ile sa epolloa setšeng sa mabitle se Lepereng ka la 11 Phato kamor'a hore sepolesa se fumane tumello hotsoa ho lekhotla la 'maseterata kamor'a hore se supiso sebaka seo ke ba bang ba neng ba thusa sepolesa ka liphuputso.

Ho sale joalo nakong eo a neng a bolella mokhatlo oa TRC ka tse ileng tsa etsahala monghali Thabiso Khetheng o supile ha ene ele Labohlano bekeng ha Khetheng ane a tsoaroa ka pelaello ea hore o bile le seabo ho chesoeng hoa ntlo le koloi ea mookameli oa motebo oa Sepolesa sa Mokhotlong. A re hona

letsatsing leo eo eneng ele mookameli oa sepolesa monghali Molahlehi Letsoepa le mphato oa hae eo eneng ele molaoli oa sesole sa Lesotho Lt. Gen Tlali Kamoli le eo eneng ele letona la tšireletso Mohlomphahi Tšeliso Mokhosi ba ile ba fihla sebakeng seo ho ea inoesa ka nkho.

A re mookameli oa mafokisi seterekeng sena Monghali Mohapi o ile a laeloa ho thunya Khetheng eleng moo e itseng ha a hana eaba o behelloa ka thoko ho mosebetsi. A supa hore o ile a letsetsa mookameli oa motebo oo ea neng a qeta ho khethoa ho botsa hore na mabaka a entseng hore Khetheng a tsoaroe ke afe, empa eo o ile a mo bolella hore Khetheng ke motho ea khopo kaho fetisisa ea lokeloang ke ho bolaoa.

Thabiso o tsoetse pele ho hlalosa hore nakong eo Mokalekale a ntseng ale litlamong ntate oa bona o ile amo etela eleng moo eo a ileng a mo bolella hore o khakhathuoe ke litho tsa sesole 'me ka morao ho moo o ile a nyamela. A re Khetheng o ile a tsoaroa ke tsona litho tsa sepolesa ka makhetlo a 'maloa ka liqoso tse tsoanang tsa ho chesa eleng moo lekhetlo la pele a ileng a lokolloa empa ho la bobeli o ile a nyamela.

A re mookameli oa sepolesa oa nako eo o ile a supa ha Khetheng ale manganga ka lebaka la likamano tseo a nang le tsona le eo eneng ele moetapele oa bohanyetsi ka nako eo ebile ele tona-kholo ea naha ha joale Dr. Motsoahae Thomas Thabane le mofumahali oa hae Liabiloe Ramoholi, le hore nakong eo baneng ba mo etetse ha antse a le litlamong o ile a boela aba bolella hore hona le setho sa mautloela a naha (NSS) se ileng sa tsoaroa kamor'a hore ho fumanoe hore o ntse a fuputsa nyeoe ea hae.

O tsoetse pele ho supa hore pejana ha ane a lokolloa ka beili ea likete tse peli o ile a boela ha hae Sebothoane

seterekeng sa Leribe moo a ileng a kopana le 'muelli oa hae ho tšohla lintlha tsa nyeoe. A re kamorao ho moo ba ile ba utloa hore lebenkele la U-Save le ntlo ea lipitso li chele Butha Buthe eleng moo ba ileng ba makala haba utloa tlaleho sea-le-moeeng sa Tšenolo ka monghali Mokhosi e neng e supa ha Khetheng ele eena 'melaelloa liketsahalang tseo.

Thabiso o boetse a supa hore letsatsing le hlahlamang o ile a leka ho letsetsa Khetheng empa a teea-kalala, eleng moo a ileng a leba motebong oa sepolesa o Hlotse ho ea fumana se etsahetseng 'me mapolesa a supa ha a e-so mobone. A re ho tloha mona ba ile ba leba ha hae Sebothoane moo baahisane ba ileng ba supa hore o ile a tsoaroa ke litho tsa sepolesa.

O phethetse kaho supa hore ele lelapa ba ile ba nna ba fetola babuelli nako le nako hofihlela nakong eo nyeoe ena eneng ese e kena ka hare ho lekhotla le phahameng. A re ho tloha ka nako eo esale lelapa le ipotsa hore na ngoan'a-bona o felletse kae empa hone ho sena karabo ho fihlela selemong se fetileng (2017) ka morao ho phetoho ea 'muso ha bane ba fumana hore o tsetetsoe le litopo tse ling tseo hosa tsejoeng beng ka tsona Lepereng Maseru.

Liofisiri tsena tse 4 tsa sepolesa tse qosoa ka polao ea Khetheng li qosoa 'moho le Letona la Mehleng la tšireletso Tšeliso Mokhosi le Mookameli oa Mehleng oa Sepolesa Molahlehi Letsoepa ba ntseng bale palehong Afrika-Boroa. Mokhosi ose a ile a hlaha ka khotla 'me a lokolloa ka beile 'me o ntse a itlaleha sepoleseng khoeli le khoeli ele karolo ea lipehelo tsa beile eo ae fuoeng ke lekhotla, athe Letsoepa eena esale a qela ho leoto 'me o se a ile a phatlalatsoa e le 'malehi oa liketso tsa litlole tsa molao, le ho ntšoa hoa taelo ea hore a tsoaroe ha aka bonoa kaha ele monna ea kotsi haholo.

Transformation Resource Centre

Ke mokhatlo o ikemetseng oa litokelo tsa mantlha tsa botho o sebetsanang le puso e hloekileng, puso ea sechaba ka sechaba, thuto ka likhetho, paramente le ho beha leihlo mesebetsi e meholo e kang matamo, merafo le litaba tsa tikoloho. Mona ke moo TRC e reng ba angoang ke mesebetsi ena e meholo ba fumane melemo e otlohleng.

Puso ea Sechaba ka Sechaba le Litokelo tsa Mantlha tsa Botho (Democracy and Human Rights)

Lena ke lefapha la puso ea sechaba ka sechaba le litokelo tsa mantlha tsa botho le shebaneng le thuto sechabeng, matlafatso ea puso ea sechaba ka sechaba, ho kenya letsoho pusong le ho tšehetsa litsi tsa puso ea sechaba ka sechaba; litaba tsa paramente; puso ea libaka le borena hammoho le thuto ea likhetho. Mona TRC e khothaletsa hore ho etsoe litsi tse kang tsa tharollo ea likhohlano, popo ea sechaba le ho sebeletsa khotso le kanetso ea eona kahara Basotho le komisi ea litokelo tsa mantlha tsa botho.

Toka Bophelong ba Sechaba se angoang ke tikoloho (Social and Environmental Justice)

Lena ke lefapha la TRC le shebaneng le ho alosa mesebetsi e meholo e kang matamo, merafo, litsela, likoari, litaba tsa tikoloho le metsi. Ka tikoloho ke hore mesebetsi ena e meholo e seke ea utloisa sechaba bohloko empa e fumantse sechaba litokelo tsa sona le melemo e otlohleng e kang metsi, matloana le motlakase esita le ntlafatso. Lefapha lena le boetse le shebane le hore sechaba se kenye letsoho liqetong tse se amang mesebetsing ena e meholo. Ke lefapheng lena moo TRC e reng metsi le matloana e lokela ho ba litokelo tse tikelelitsoeng molaong oa motheo.

Pokello ea Lingoliloeng, Litaba tsa Sechaba le Tsebetso ea setsi (Resource Centre and Information)

Lena Lefapha ke seipone sa TRC. Le fana ka leseli ho basebeletsi ba TRC hore ba matlafale ha ba sebetsa litaba tsa sechaba. Ke sebaka se fanang ka leseli la thuto ho sechaba. Sena se etsoa ke hore TRC ena le pokello ea libuka moo basebetsi ba TRC le sechaba ba hlahlleloang ka litsebo hore ba wtsebe ho alosa maano a puso hore ba tsebe ho hlopholla litaba tsa lipolotiki, litaba tsa moruo, litaba tsa sechaba le litaba tsa tumelo le bochaba. Tse fumanoang ka hare ho lefapha lena ke tse latelang: lipampiri tsa beke tsa Naha ea Lesotho le tsa Naha ea Afrika Boroa; litaba tsa Lesotho le leselinyana la Work for justice.

Information and Resource Centre

P.O. Box 1388

Maseru 100 – Lesotho

Tel: 266 22314463

Fax: 22322791

